

Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 15 hallituksen esityksen johdosta laiksi maatalous-, kotitalous- ja kotiteollisuusoppilaitoksista annetun lain muuttamisesta.

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 10 päivältä lokakuuta 1980 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 139.

Valiokunnassa ovat olleet asiantuntijoina kuultavina opetusneuvos Jukka Sarjala ja vanhempi hallitussihteeri Matti Niemivuo opetusministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Pertti Launonen ja vanhempi budjettisihteeri Heikki Seppälä valtiovarainministeriöstä, osastopäälliköt Marja Pylkkänen ja Matti Laamanen sekä toimistopäälliköt Sointu Rinnemaa ja Kirsti Mäkelä ammattikasvatushallituksesta, rehtori Riitta Käyhkö Keski-Suomen kotitalousopettajaopistosta, rehtori Sinikka Murtojärvi Pohjois-Hämeen emäntäkoulusta, talousopettaja Irja Laamanen Tampereen talouskoulusta, rehtori Tapani Katara Mustialan maatalousoppilaitoksesta, rehtori Eija Vähälä Kuopion käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksesta, palkkausasiainsihteri Jarmo Nurmio Ammattioppilaitosten opettajien liitto ry:stä, puheenjohtaja, agronomi Antti Huitu Agronomiopettajien Yhdistys ry:stä ja puheenjohtaja Aili Henriksson Käsiteollisuusopettajien Liitto ry:stä.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on maatalous-, kotitalous- ja kotiteollisuusoppilaitosten rehtoreiden ja johtajien työn uudelleen järjestäminen niin, että näihin oppilaitoksiin perustettaisiin erilliset rehtorin virat tai toimet ja samalla rehtorit siirrettäisiin kokonaistyöaikaan ja -palkkaukseen. Lisäksi tehdään mahdolliseksi apulaisrehtorin tehtävien määrääminen jollekin opettajista suurimmissa oppilaitoksissa. Laki on tarkoitettu saattavaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1981.

Valiokunta katsoo, että oppilaitosten hallinnollisten tehtävien kasvusta johtuen työaika- ja palkkausjärjestelyt ovat nyt puheena olevien maataloudellisten oppilaitosten kohdalla tarpeellisia ja sen vuoksi rehtorin virkojen tai toi-

mien perustaminen perusteltua. Samalla valiokunta on kuitenkin kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että näiden virkojen ja toimien perustamisen vuoksi on tarkoitus lakkauttaa vastaava määrä opettajan virkoja ja toimia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan useimmat puheena olevista oppilaitoksista tarvitsisivat lisää opettajia. Opettajan virkojen lakkauttamisen vuoksi tilanne saattaa muodostua vaikeaksi erityisesti pienissä oppilaitoksissa, joissa lakkautettavaksi saattaa tulla jonkin alan ainoa ammattiopettajan virka tai toimi. Opetustuntien hoitaminen jäisi tällöin kokonaan tuntiopettajien varaan, mikä ei opetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta ole pitämällä aikavälillä asianmukainen ratkaisu. Varsinkin maataloudellisissa oppilaitoksissa, jotka ovat valtaosaltaan pieniä ja sijaitsevat usein valtakunnallisesti syrjäisillä tai väkiluvultaan pienehköillä paikkakunnilla, saattaa tuntiopetuksen järjestäminen tuottaa huomattavia vaikeuksia.

Edellä sanotun vuoksi valiokunta, asettuesaan puoltamaan hallituksen esityksen hyväksymistä, edellyttää, että hallitus huolehtii opettajamäärien riittävydestä opetuksen vaatimalla tavalla tämän lain toteutumisen, oppilasmäärien kasvun, opiskeluaikojen pidentymisen sekä muidenkin syiden vuoksi.

Lakiehdotuksen yksityiskohtien osalta valiokunta ehdottaa, että johtolause muutetaan valitsevan kirjoitustavan mukaiseksi ja että tulkintavaikeuksien välttämiseksi voimaantulosäännöstä täydennetään.

Edellä olevaan viitaten valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

maatalous-, kotitalous- ja kotiteollisuusoppilaitoksista annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maatalous-, kotitalous- ja kotiteollisuusoppilaitoksista 19 päivänä tammikuuta 1962 annetun lain (62/62) 8 §:n 2 momentti, 9—12 ja 23 §,

sellaisina kuin niistä ovat 9 § *osittain muutettuna* 15 päivänä tammikuuta 1971 *annetulla lailla* (32/71) ja 12 § *muutettuna* 31 päivänä joulukuuta 1968 (*poist.*) ja 10 päivänä joulukuuta 1971 *annetuilla laeilla* (788/68 ja 861/71), *näin kuuluviksi*:

8—12 ja 23 §.

(Kuten hallituksen esityksessä.)

Voimaantulosäännös.

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

Tämän lain voimaantullessa siirretään oppilaitoksen rehtorina tai johtajana toimiva *yliopettajan, lehtorin tai* opettajan viran tai toimen haltija oppilaitokseen perustettavaan rehtorin virkaan tai toimeen.

Oppilaitoksen rehtorina tai johtajana toimiva *yliopettajan, lehtorin tai* opettajan viran tai toimen haltija voidaan hänen niin halutessaan määrätä hoitamaan rehtorin virkaa tai tointa väliaikaisesti enintään kahdeksi vuodeksi virkavapaana *yliopettajan, lehtorin tai* opettajan virastaan tai toimestaan, minä aikana hän säilyttää 3 momentissa tarkoitetun siirto-oikeutensa. Mainittua *yliopettajan, lehtorin tai* opettajan virkaa tai tointa ei tänä aikana saa täyttää väliaikaisesti.

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1980.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Ekorre, varapuheenjohtaja Karhuvaara, jäsenet Aaltonen, Ala-Kapee, Holvitie, Itälä, Lahti-Nuuttila, Lou-

vo, Norrback, Pekkarinen, Ronkainen, Saukkonen, Toiviainen ja Väänänen sekä varajäsenet Mikkola ja Starast.